

İlkokul ve Ortaokullarda Uygulanmakta Olan Sosyal Kulüplerin İşlevlerine Yönelik Öğretmen Görüşleri*

Abdulkadir SAĞLAM¹, Ahmet YAYLA²

ÖZ

Araştırmada öğretmen görüşlerine yönelik, "ilkokul ve ortaokullarda uygulanmakta olan sosyal kulüp çalışmalarının işlevleri amacına ulaşmakta mıdır?" sorusuna bağlı olarak sosyal kulüplerin işlevleri ; "sosyal, eğitsel ve ekonomik boyutta amacına ulaşmakta mıdır?" ve "bireysel ve disiplinsel boyutta amacına ulaşmakta mıdır?" alt boyutlarında incelenmiştir. Çalışmanın evrenini 2012-2013 eğitim öğretim yılı II. döneminde Van ili merkezinde ilk ve ortaokullardaki öğretmenler, örneklemini ise bu okullardaki basit tesadüfi örneklem yöntemiyle belirlenen 412 öğretmen oluşturmuştur. Araştırma tarama modelinde yapılmıştır. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen "Sosyal Kulüplerin İşlevlerini Belirleme Ölçeği" ile toplanmış ve istatistik paket programlar ile analiz edilmiştir. Araştırmanın analizinde Non-parametrik test uygulamalarından Mann Whitney-U ve Kruskall Wallis testi uygulanmıştır. Sonuçta öğretmenler, sosyal kulüplerin işlevlerinin amacına ulaşıp ulaşmadığına yönelik orta düzeyde olumlu görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin görüşleri cinsiyet, branş, kıdem, fakülte türü, sosyal etkinliklere katılma sıklığı ve sosyal içerikli projede yer alma değişkenlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşırken, öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı farklılaşma bulunmamıştır.

Anahtar kelimeler: Sosyal kulüpler, sosyal kulüplerin işlevleri, öğretmen görüşleri.

Views of Teachers towards Functions of Social Clubs Implemented in Primary and Secondary Schools

ABSTRACT

In this study, the functions of social clubs depending upon the question "Do social club activities implemented in primary and secondary schools reach their aims on students?" and "Do social, educative and financial functions of social clubs reach their aims?" and "Do individual and disciplinal functions of social clubs reach their aims?" sub-dimensions are examined. The teachers, who work in Van city centre primary and secondary schools in 2012-2013 academic year, form target population of the study. Sample of the study is 412 teachers working at those schools and determined by simple random sampling. The study is prepared eligibly to scanning model. Data were obtained by researcher via "Determining the Function of Social Clubs Scale" that was prepared by asking expert opinion. Data obtained by the scale, were analyzed with statistics package software, Mann Whitney U and Kruskall Wallis test that are Non- parametric test, were used in the analysis of the study. Consequently, teachers have expressed medium positive level

* Abdulkadir SAĞLAM'ın Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Programı Mayıs-2014 tarihli yayımlanmamış yüksek lisans tezinden uyarlanmıştır.

¹ Öğretmen, Sempaş İ.Ö.O., Van. e-posa: saglam6888@gmail.com

² Yrd. Doç. Dr., Yüzüncü Yıl Üniversitesi. e-posta:ahmetyayla33@gmail.com.

opinions about whether functions of social clubs reach their aims or not. While the opinions of teachers differentiate meaningfully according to variables such as gender, speciality, seniority, alma mater, frequency of attending social activities and being a member of a social project, there isn't a meaningful difference according to educational background variable.

Keywords: Social clubs, functions of social clubs, opinions of teachers.

GİRİŞ

Binlerce yıllık geçmişe sahip insanoğlu, her dönem araştırma konusu olmakla birlikte, günümüzde de insana ve insanı inceleyen bilimlere verilen önem git gide artmaktadır. Bunun birçok nedeni olmakla birlikte en önemli nedeni insanın çok yönlü ve karmaşık bir yapısının olmasıdır.

İnsan, eylemde bulunan, arzu eden, özgürlük isteyen, otoriteye bağlanan, çalışan, üreten, değer ve kültür oluşturan, inanan, konuşan, bilen, öğrenen, eğitilebilen, “sosyal bir varlık” olarak tanımlanır. İnsan, kendinden öncekilerin oluşturduğu bir toplum ve kültür içinde büyümekte, gelişmekte, eğitilmekte ve kendini geliştirmektedir. Bu insanı diğer canlılardan ayıran en önemli özellik olup, başkalarına da bağımlı kılmaktadır (Şişman 2006:40).

İnsanın başkalarına bağımlılığı henüz doğmadan önce, anne karnında başlamaktadır. Anne karnındaki bebek çevre koşullarından etkilenmektedir. (McConel 1959; akt., Koçinalı 2008:1). Doğduktan sonra ise aile içindeki kişiler, hayvanlar, varlıklar, aile dışındaki diğer insanlar gibi bireyin karşıtı olduğu tüm varlıkların oluşturduğu çevreden, kişinin etkilenmesi söz konusudur. Yani kişi bu çevreden öğrendikleri ile hayatta mücadele etmesini ve davranış biçimlerini belirler. Değişik biçimlerde tanımlanmakla beraber psikologların birçoğu öğrenmenin bireyin çevresiyle etkileşim kurması sonucu gerçekleştiğini ve bireyin davranışlarında değişiklik meydana getirdiği sonucunda hem fikirlerdir (Fidan 1996:21). Öğrenme, bireyin çevresiyle belli bir düzeydeki etkileşimleri sonucunda meydana gelen nispeten kalıcı izli davranış değişmesidir (Senemoğlu 1998:88). Eğitim de bir davranış değiştirme süreci olarak tanımlandığında, insan davranışı, eğitimin de bir konusu olmaktadır (Şişman 2006:65).

Eğitim kavramı, ilk insanla var olan, her dönemle önemini koruyan ve farklı dönemlerde, sosyal özellikler paralelinde farklı tanımlanan bir kavramdır. Durkheim, “sosyal olmayan nesli sosyalleştirmek” şeklinde eğitimi tanımlarken, Spencer de “tam yaşayışa hazırlık” olarak farklı bir eğitim tanımı yapmaktadır (Töremen 2010:13).

Bu tanımlardan yola çıkarak eğitim, bireyi yetiştirmede farklı yönleri ortaya çıkarma süreci olarak da tanımlanabilir. Süreç boyunca insan, gerek ahlaki, gerek bilgisel, gerekse de sosyal yönden kendini geliştirerek Maslow’un İhtiyaçlar Hiyerarşisinin en üstünde yer alan “Kendini Gerçekleştirme” basamağına ulaşmaya çalışır. Bu bütün insanlık için de aynıdır.

Her ülke eğitimin amaçlarını kendi devlet felsefesi ve ihtiyaçları çerçevesinde belirleyerek bu doğrultuda bireyler yetiştirmekte ve bunun için farklı eğitim programları uygulanmaktadır. Eğitim programı ise öğretim- öğrenme süreçlerini kapsayan öğretim programı ve öğretim programı dışındaki faaliyetlerin programlarının tümüdür. Bu faaliyetlerin başlıcaları, sosyal kulüp faaliyetleri, özel günlerin kutlanması, özel kurslar, gezi- gözlem incelemeleridir. Bunlar genellikle ders dışı faaliyetlerdir. Ancak hepsinin eğitim programı çerçevesinde programlanması ve birer programlarının ya da planlarının olması gerekmektedir. Bunların hepsi eğitim programlarında da yer alır (Küçükahmet 2009:9).

Okullarda eğitim programları içerisinde yer alan sosyal kulüp faaliyetleri, ilkökul ve ortaokullarda yeterince uygulanmamaktadır. Oysa bu faaliyetler öğrencilerin gelecek hayata hazırlanmalarında dersler kadar önemlidir (Gülyüz 1988:31).

Çınar (2012: 34-37), sosyal kulüplerin işlevlerini;

- Öğrencilerin kendi sorunlarını kendilerinin çözebileceği bir ortam hazırlamak,
- Okul yaşamının düzenini sağlamak,
- Öğrencilerin örgütlenme becerilerini geliştirmek,
- Hayatı okula taşımak,
- Öğrencileri okul içinde ve dışında etkin kişiler haline getirmek,
- Yurttaşlık görevlerini ve demokratik becerilerini yaşatarak öğretmek,
- Ders dışı zamanları değerlendirmek,
- Öğrencilere demokratik tutum ve davranışlar geliştirerek onların yetişkinlikteki rollerini hazırlamak,
- Okulun ders programını zenginleştirmek,
- Öğrencilerin sorumluluk alma ve girişimcilik becerilerini geliştirmek,
- Öğrencilerin işbirliği yapma ve takım halinde çalışma becerilerini geliştirmek,
- Öğrenci ile kulüp rehber öğretmeni arasında yakın ilişkiler sağlamak,
- Öğrenciye okulu sevdirmek,
- İş ve yaşam deneyimi kazandırmak,
- Bireyin meslek seçimine yardımcı olmak,
- Öğrencilerin ilgi alanlarını genişletmek ve düşündüklerini deneme imkanı vermek,
- Öğrenciye örgütlenme becerisi kazandırmak,
- Öğrencilere para harcama, defter tutma, dosya, karar defteri ve belgeleri düzenli tutma becerileri kazandırmak,
- Öğrencilerin çevre bilincini arttırmak şeklinde sıralamıştır.

Tüm ilkökul ve ortaokullarda sosyal kulüp faaliyetleri uygulanmakta ve her öğrenci bir kulübün üyesi olmaktadır. Ancak, sosyal kulüpler uygulanırken diğer eğitim faaliyetleri gibi bir takım sorunlarla karşılaşmaktadır. Hangi sorunların ne ölçüde yaşandığını ortaya koymak, olası sorunlara çözüm bulma ve sosyal kulüp faaliyetlerinin daha etkili uygulanması ve yukarıda belirtilen işlevlerini yerine getirmesi noktasında etkin rol oynamaktadır. Bu sorunların ortaya

konulması ve çözüm önerilerine yönelik olarak bazı araştırmalar yapılmış (Büyükkaragöz 1985; Arslantaş 1989; Karaköy 1995; Gündüz 1997; Yiğit 2008; Eroğlu 2008; Ulucan ve diğerleri 2010; Gökyer ve Zincirli 2011), fakat ilkokul ve ortaokullardaki sosyal kulüp faaliyetlerinin işlevlerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesine yönelik olarak herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır.

Öğrencilerin hayata hazırlanmasında çok önemli bir yere sahip olan sosyal kulüp çalışmalarının, gereken şekilde uygulanamaması Milli Eğitimin amaçlarına ulaşması noktasında olumsuzluklara sebep olabilmektedir. Bu yüzden sosyal kulüp çalışmalarının önemini yeniden gözden geçirilmesi ve amacına yönelmesi sağlanmalıdır.

Bu çalışma ise Van ili merkez ilçesinde “İlkokul ve ortaokullarda uygulanmakta olan sosyal kulüp çalışmalarının öğrenciler üzerindeki işlevleri amacına ulaşmakta mıdır?” sorusuna yönelik öğretmen görüşlerini ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda;

- Sosyal kulüp çalışmalarının sosyal, eğitsel ve ekonomik (SEE) işlevleri amacına ulaşmakta mıdır?
 - Sosyal kulüp çalışmalarının bireysel ve disiplinsel (BD) işlevleri amacına ulaşmakta mıdır?
- sorularına yönelik bulgular ortaya konulmuştur.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışmada da ilk ve ortaokullarda uygulanan sosyal kulüp çalışmalarının işlevlerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlandığından, araştırma tarama modelinde desenlenmiştir.

Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini 2012-2013 eğitim öğretim yılının II. döneminde Van ili merkez ilçesinde ilkokul ve ortaokulda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Van ili merkez ilçesinden rastgele seçilen okullarda görev yapan 412 öğretmen oluşturmuştur.

Örnekleme dahil olan öğretmenler, Van ilinde 2012- 2013 eğitim öğretim yılı ikinci döneminde merkez ilçesindeki ilkokul ve ortaokullarda görev yapmaktadırlar.

Araştırmaya katılan örneklem grubunun demografik özellikleri şöyledir:

Tablo 1. Öğretmenlerin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	N	%
Kadın	186	45.1
Erkek	226	54.9
Toplam	412	100

Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet dağılımına bakıldığında; 412 öğretmenin % 45.1'i olan 186 kişinin kadın, % 54.9 'unu oluşturan 226 kişinin ise erkek olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Öğretmenlerin Branş Dağılımı

Branş	N	%
Sınıf Öğretmeni	132	32
Sayısal ders öğretmeni	81	19.7
Sözel ders öğretmeni	135	32.8
Yetenek gerektiren ders öğretmenleri	64	15.5
Toplam	412	100

Ölçeklerden elde edilen verilerde araştırmaya katılan öğretmenlerin 12 değişik branşa dağıldığı belirlenmiştir (1- Sınıf, 2- Matematik, 3- Fen ve Teknoloji, 4- Müzik, 5- Görsel Sanatlar, 6- Türkçe, 7- Beden Eğitimi, 8- Bilişim Teknolojileri, 9- İngilizce, 10- Sosyal Bilgiler, 11- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, 12- Teknoloji Tasarım Öğretmeni). Branşların sayısal dağılımları arasında önemli farklılıklar ortaya çıkmıştır (örn; sınıf öğretmeni sayısı 132 iken Bilişim Teknolojileri öğretmeni sayısı 11). Bu farklılıkların yaratacağı hata payını en aza indirmek adına branşlar; Sınıf öğretmenleri, sayısal ders öğretmenleri (Matematik, Bilişim Teknolojileri, Fen ve Teknoloji), sözel ders öğretmenleri (Türkçe, Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, İngilizce) ve Yetenek gerektiren ders öğretmenleri (Müzik, Beden Eğitimi, Görsel Sanatlar, Teknoloji ve Tasarım) olarak adlandırılmış ve bu şekilde yeniden kodlanmıştır.

Tablo 2 incelendiğinde; araştırmaya katılan öğretmenlerin % 32 'si olan 132 kişinin sınıf öğretmeni, % 19.7'si olan 81 kişinin sayısal ders öğretmenleri, % 32.8'i olan 135 kişinin sözel ders öğretmenleri ve % 15.5'i olan 64 kişinin yetenek gerektiren ders öğretmenleri olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Öğretmenlerin Kıdem Dağılımı

Kıdem	N	%
1-5 yıl	196	47.6
6-10 yıl	111	26.9
11-15 yıl	48	11.7
16 yıl ve üstü	57	13.8
Toplam	412	100

Tablo 3'te araştırmaya katılan 412 öğretmenin kıdem değişkenine göre dağılımına bakıldığında toplam sayının; % 47.6'sına denk gelen 196 öğretmenin 1-5 yıl kıdem aralığında, % 26.9 'una denk gelen 111 öğretmenin 6-10 yıl kıdem aralığında, % 11.7'sine denk gelen 48 öğretmenin 11-15 yıl kıdem aralığında, % 13.8'ine denk gelen 57 öğretmenin ise 16 yıl ve üstü kıdem aralığında olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Öğrenim Durumu Dağılımı

Öğrenim Durumu	N	%
Ön Lisans	13	3.2
Lisans	376	91.3
Lisans Üstü	23	5.5
Toplam	412	100

Tablo 4’de verilere göre araştırmaya katılan öğretmenlerin % 3.2 ‘si olan 13 öğretmen ön lisans eğitimini, % 91.3’ü olan 376 öğretmen lisans eğitimini ve % 5.6 ‘sı olan 23 öğretmen ise lisans üstü eğitimini tamamlamıştır.

Tablo 5. Öğretmenlerin Mezun Oldukları Fakülte Türü Dağılımı

Fakülte Türü	N	%
Eğitim Fakültesi	292	70.9
Diğer	120	29.1
Toplam	412	100

Ölçekte öğretmenlerin mezun oldukları fakülte türünü belirlemeye yönelik olarak yöneltilen soruda “eğitim fakültesi, fen-edebiyat fakültesi, öğretmen okulu ve diğer” olmak üzere dört seçenek bulunmaktadır. Elde edilen veriler sonucunda bu seçeneklerin sayısal dağılımlarında büyük farklılıklar ortaya çıkmıştır (örn; eğitim fakültesi 292, öğretmen okulu 3). Bu farklılıklardan kaynaklanan hata payını en aza indirmek adına öğretmenlerin mezun oldukları fakülte türü değişkeni, eğitim fakültesi ve diğer (Fen- edebiyat fakültesi, öğretmen okulu, diğer) olmak üzere iki seçeneğe indirgenmiş ve bu şekilde yeniden kodlanmıştır.

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılanların; % 70.9’u olan 292 öğretmen “eğitim fakültesi” seçeneğini işaretlemiş iken, % 29.1’i olan 120 öğretmen “diğer” seçeneğini işaretlediği görülmektedir.

Tablo 6. Öğretmenlerin Üniversitede Sosyal Etkinliklere Katılma Sıklığına Göre Dağılımı

Sosyal etkinliklere katılma sıklığı	N	%
Hüç	76	18.4
Ayda bir	168	40.8
Üç ayda bir	103	25
Yılda bir	65	15.8
Toplam	412	100

Tablo 6’ya bakıldığında araştırmaya katılan öğretmenlerin üniversitede sosyal etkinliklere katılma sıklığı değişkenine göre öğretmenlerin; % 18.4’üne denk gelen 76 öğretmenin “hiç” seçeneğini, % 40.8’ine denk gelen 168 öğretmenin “ayda bir” seçeneğini, % 25’ine denk gelen 103 öğretmenin “üç ayda bir” seçeneğini ve %15.8’ine denk gelen 65 öğretmenin “yılda bir” seçeneğini işaretlediği görülmektedir.

Tablo 7. Öğretmenlerin Herhangi Bir Projede Yer Alma Durumuna Göre Dağılımı

Projede yer alma durumu	N	%
Evet	221	53.6
Hayır	191	46.4
Toplam	412	100

Araştırmaya katılan öğretmenlerin; % 53.6'sı olan 221 öğretmen sosyal içerikli bir projede yer aldıklarını belirtirken, % 46.4'ü olan 191 öğretmen herhangi bir sosyal içerikli projede yer almadıklarını belirtmiştir.

Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Araştırmada, araştırmacı tarafından geliştirilen “Sosyal Kulüplerin İşlevlerini Belirleme Ölçeği” veri toplama aracı olarak kullanılmış ve araştırma verileri testlerle analiz edilmiştir.

Ölçeğin normalliğinin saptanması adına uygulanan Kolmogorov-Smirnov testi sonucu veriler normal dağılım göstermediğinden, verilerin analizinde Non-parametrik test olan Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Tek yönlü varyans analizi Anova için de normal dağılım varsayımı sağlanmadığı için verilerin analizinde Non-parametrik test olan Kruskal Wallis testi kullanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmada ilkokullarda ve ortaokullarda uygulanan sosyal kulüp çalışmalarının işlevlerinin, bu kurumlarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri ile öğretmenlerin cinsiyetleri, branşları, öğretmenlikteki kıdemleri, öğrenim durumları, mezun oldukları fakülte türü, üniversitede sosyal etkinliklere katılma sıklığı ve herhangi bir sosyal içerikli projede yer alıp alma durumu değişkenleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı incelenmiştir.

Sosyal Kulüplerin İşlevlerine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Öğretmenlerin sosyal kulüplerin işlevlerine yönelik görüşleri aşağıdaki Tablo 8'de verilmiştir:

Tablo 8. Öğretmenlerin Sosyal Kulüplerin İşlevlerine Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular

Boyut	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Ss.
SEE boyut	412	32.0	160.0	98.91	28.38
BD boyut	412	13.0	65.0	41.50	13.17
Toplam	412	49.0	224.0	140.41	33.04

Araştırmada sosyal, eğitsel, ekonomik boyutunda alınan en yüksek puanın 160,0 ve en düşük puanın 32,0 olduğu görülmektedir. Puanların ortalamalarına bakıldığında ise $X = 98,91$ bulgusuna ulaşılmaktadır. Bu durum öğretmenlerin sosyal, eğitsel, ekonomik boyutunda orta düzeyde puan aldıklarını göstermektedir. Bireysel ve disiplinsel boyutunda ise alınan en yüksek puan 65,0 ve en düşük puan 13,0 iken ortalama $X = 41,50$ olduğu görülmektedir.

Yani öğretmenler bireysel ve disiplinsel boyutunda da orta düzeyde puan almışlardır. Toplam puanda ise alınan en yüksek puan 224,0 ve en düşük puan 49,0 iken puanların ortalaması $X= 140,41$ olarak bulunmuştur. Öğretmenler sosyal kulüplerin işlevleri üzerine toplam puanda da orta düzeyde puan almışlardır.

Sosyal Kulüplerin İşlevleri Üzerindeki Öğretmen Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Analizi

Cinsiyet değişkeni ile sosyal kulüplerin işlevlerinin birinci boyut puanları, ikinci boyut puanları ve toplam puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını bulmak için Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Tablo 9. *Sosyal Kulüplerin İşlevleri Üzerindeki Öğretmen Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Analizi*

Değişken	Grup	N	Sıra ort.	Sıra toplamı	U	p
SEE boyut	Erkek	226	219.77	49669.00	18018.00	0.013
	Kadın	186	190.37	35409.00		
BD boyut	Erkek	226	212.86	48106.00	19581.00	0.232
	Kadın	186	198.77	36972.00		
Toplam	Erkek	226	220.22	49769.00	17918.00	0.010
	Kadın	186	189.83	35309.00		

Tablo 9 incelendiğinde, cinsiyet değişkeninin sosyal kulüplerin işlevlerine etkisinde sosyal, eğitsel ve ekonomik boyutunda $U=18018$, $p= 0.013$ verileri ile erkekler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bireysel ve disiplinsel boyutuna bakıldığında ise $U= 19581$, $p= 232$ verileri ile anlamlı bir fark bulunamamıştır. Toplam puanda ise $U= 17918$, $p= 0,010$ verileri ile erkekler lehine anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır.

Sosyal Kulüplerin İşlevleri Üzerindeki Öğretmen Görüşlerinin Branş Değişkenine Göre Analizi

Branş değişkeninin sosyal kulüplerin işlevleri üzerindeki etkisini bulmak amacıyla Kruskal Wallis testi uygulanmış ve bulgular Tablo 10' da verilmiştir:

Tablo 10. *Sosyal Kulüplerin İşlevleri Üzerindeki Öğretmen Görüşlerinin Branş Değişkenine Göre Analizi*

Boyut	Branş	N	Sıra Ort	p1	SIG. (p2)			
					Sınıf Öğrt.	Say Öğrt.	Söz Öğrt.	Yetn Öğrt.
SEE Boyutu	Sınıf Öğrt.	132	175.41	.000	----	.000	.019	.063
	Say. Öğrt.	81	248.65		----	.021		.076
	Söz. Öğrt.	135	209.71		----			.997
	Yetn.Öğrt.	64	210.50		----			----
BD Boyutu	Sınıf Öğrt.	132	232.73	.009	----	.207	.001	.016
	Say. Öğrt.	81	210.36		----	----	.177	.294
	Söz. Öğrt.	135	186.72		----			.877
	Yetn.Öğrt.	64	189.24		----			----

				Sınıf Öğrt.	Say Öğrt.	Söz Öğrt.	Yetn Öğrt.
Toplam	Sınıf Öğrt.	132	191.33	----	.002	.524	.465
	Say. Öğrt.	81	243.82	.014	----	.006	.060
	Söz. Öğrt.	135	199.63		----	.777	
	Yetn. Öğrt.	64	205.05		----	----	

Tablo 10 incelendiğinde branş değişkeninin sosyal kulüplerin işlevleri üzerindeki etkisinde; sosyal, eğitsel, ekonomik boyutunda [$X^2(3)= 19.32$; $p= 0.000$; $p<0.05$] anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu farklılık sayısal ders öğretmenleri lehine olup sonrasında yetenek gerektiren ders öğretmenleri gelmektedir. Sosyal, eğitsel ve ekonomik boyutta sınıf öğretmenleri ile sayısal ve sözel ders öğretmenlerinin cevapları, sayısal ders öğretmenlerinin vermiş oldukları cevaplar ile de sözel ders öğretmenlerinin vermiş oldukları cevaplar farklılaşmaktadır. Bireysel ve disiplinsel boyutunda ise [$X^2(3)= 11.56$; $p= 0.009$; $p< 0.05$] sınıf öğretmenleri lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu boyutta sınıf öğretmenlerinin vermiş oldukları cevaplar ile sözel ve yetenek gerektiren ders öğretmenlerinin vermiş oldukları cevaplar farklılaşmaktadır. Toplam puanda ise [$X^2(3)= 10.56$; $p= 0.014$; $p<0.05$] yine sayısal ders öğretmenleri lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Burada ise sınıf öğretmenlerinin vermiş oldukları cevaplar ile sayısal ders öğretmenlerinin verdiği cevaplar arasında ve sayısal ders öğretmenlerinin verdiği cevaplar ile sözel ders öğretmenlerinin verdiği cevaplar arasında anlamlı farklılıklar vardır.

Sosyal Kulüplerin İşlevleri Üzerindeki Öğretmen Görüşlerinin Kıdem Değişkenine Göre Analizi

Kıdem değişkeninin sosyal kulüplerin işlevleri üzerindeki etkisinin incelenmesinde Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Tablo 11. *Sosyal Kulüplerin İşlevleri Üzerindeki Öğretmen Görüşlerinin Kıdem Değişkenine Göre Analizi*

Boyut	Kıdem	N	Sıra Ort	p1	SIG. (p2)			
					1-5 yıl	6-10 yıl	10-15 yıl	16 yıl ve üst.
SEE Boyutu	1-5 yıl	196	234.14	.000	----	.000	.001	.025
	6-10yıl	111	180.07		----	.705	.586	
	10-15 yıl	48	171.22		----	----	.378	
	16 yıl ve üstü	57	192.65		----	----	----	
BD Boyutu	1-5 yıl	196	223.96	.041	----	.010	.063	.162
	6-10yıl	111	188.41		----	.997	.787	
	10-15 yıl	48	188.26		----	----	.697	
	16 yıl ve üstü	57	197.04		----	----	----	

				1-5 yıl	6-10 yıl	10-15 yıl	16 yıl ve üst.
Toplam	1-5 yıl	196	234.55	----	.000	.001	.033
	6-10yıl	111	177.30		----	.967	.373
	10-15 yıl	48	171.91	.000		----	.267
	16 yıl ve üstü	57	196.04				----

Tablo 11 incelendiğinde kıdem değişkeninin sosyal kulüplerin işlevi üzerindeki etkisinde sosyal, eğitsel, ekonomik boyutunda [$X^2(3)= 21.013$; $p= 0.000$; $p<0.05$] verileri ile anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu fark 1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenler lehinedir. Bu kıdeme sahip olan öğretmenlerin verdiği cevaplar ile diğer tüm kıdem aralığındaki öğretmenlerin verdiği cevaplar anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Bireysel ve disiplinsel boyutunda [$X^2(3)= 8.264$; $p=0.041$; $p<0.05$] anlamlı bir fark bulunmuştur. 1-5 yıl kıdemi olan öğretmenler 223.96 sıra ortalaması ile en yüksek puana sahipken; 6-10 yıl ile 11-15 yıl kıdeme sahip öğretmenler birbirine çok yaklaşık sıra ortalamaları (188.41- 188.26) ile en düşük puana sahiptirler. Bu boyutta da 1-5 yıl kıdem aralığındaki öğretmenlerin cevapları ile 6-10 yıl kıdem aralığındaki öğretmenlerin cevaplarının farklılaştığı görülmektedir. Toplam boyutta [$X^2(3)= 22.046$; $p= 0.000$; $p<0.05$] 234.55 sıra ortalaması ile 1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Yine burada da bu kıdeme sahip olan öğretmenlerin verdiği cevaplar ile diğer tüm kıdem aralığındaki öğretmenlerin verdiği cevaplar, anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır

Sosyal Kulüplerin İşlevleri Üzerindeki Öğretmen Görüşlerinin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Analizi

Öğrenim durumunun sosyal kulüplerin işlevlerine etkisini ortaya koymak adına Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Tablo 12. *Sosyal Kulüplerin İşlevleri Üzerindeki Öğretmen Görüşlerinin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Analizi*

Değişken	Öğrenim dur.	N	Sıra ort.	df	X^2	p
SEE boyut	Ön lisans	13	194.62	2	1.361	0.506
	Lisans	376	205.25			
	Lisansüstü	23	233.59			
BD boyut	Ön lisans	13	168.62	2	1.438	0.487
	Lisans	376	208.15			
	Lisansüstü	23	201.00			
Toplam	Ön lisans	13	185.85	2	1.625	0.444
	Lisans	376	205.54			
	Lisansüstü	23	233.80			

Tablo 12'de öğrenim durumu değişkeninin sosyal kulüplerin işlevleri üzerindeki etkisine bakıldığında; sosyal, eğitsel, ekonomik boyutunda $p= 0.506$; $p>0.05$, bireysel ve disiplinsel boyutunda $p= 0.487$; $p>0.05$, toplamda ise $p= 0.444$;

$p>0.05$ verileri elde edilmiş ve öğrenim durumu değişkeni ile sosyal kulüplerin işlevleri arasında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Sosyal Kulüplerin İşlevleri Üzerindeki Öğretmen Görüşlerinin Mezun Olunan Fakülte Türü Değişkenine Göre Analizi

Öğretmenlerin mezun oldukları fakülte türü değişkeni ile sosyal kulüplerin işlevlerinin sosyal, eğitsel, ekonomik boyut puanları, bireysel ve disiplinsel boyut puanları ve toplam puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını bulmak için Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Tablo 13. *Sosyal Kulüplerin İşlevleri Üzerindeki Öğretmen Görüşlerinin Mezun Olunan Fakülte Türü Değişkenine Göre Analizi*

Değişken	Fakülte türü	N	Sıra ort.	Sıra top.	U	p
SEE boyut	Eğitim Fak.	292	216.09	63097.00	14721.00	0.011
	Diğer Fak.	120	183.18	21981.00		
BD boyut	Eğitim Fak.	292	226.05	66006.00	11812.00	0.000
	Diğer Fak.	120	158.93	19072.00		
Toplam	Eğitim Fak.	292	222.57	64989.00	12829.00	0.000
	Diğer Fak.	120	167.41	20089.00		

Tablo 13 incelendiğinde, mezun olunan fakülte türü değişkeninin sosyal kulüplerin işlevlerine etkisinde sosyal, eğitsel ve ekonomik boyutunda $U=14721$, $p=0.011$ verileri ile eğitim fakültesi lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bireysel ve disiplinsel boyutunda bakıldığında ise $U=11812$, $p=0.000$ verileri ile yine eğitim fakültesi lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Toplam puanda ise $U=12829$, $p=0.000$ verileri ile eğitim fakültesi lehine anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır.

Sosyal Kulüplerin İşlevleri Üzerindeki Öğretmen Görüşlerinin Sosyal Etkinliklere Katılma Sıklığı Değişkenine Göre Analizi

Sosyal etkinliklere katılma sıklığının sosyal kulüplerin işlevlerine etkisinde dört alt seçenek olduğundan Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Tablo 14. *Sosyal Kulüplerin İşlevleri Üzerindeki Öğretmen Görüşlerinin Sosyal Etkinliklere Katılma Sıklığı Değişkenine Göre Analizi*

Boyut	Sosyal Etkinliğe Katılma Sıklığı	N	Sıra Ort	p1	SIG. (p2)			
					Hiç	Ayda bir	Üç ayda bir	Yılda bir
SEE Boyut	Hiç	76	138.72	.000	----	.000	.000	.001
	Ayda Bir	168	213.21		----	.011		.433
	Üç Ayda Bir	103	250.58		----			.002
	Yılda Bir	65	198.55		----			----
BD Boyut	Hiç	76	180.01	.000	Hiç	Ayda Bir	Üç Ayda Bir	Yılda Bir
	Ayda Bir	168	174.80		----	.720	.000	.273
	Üç Ayda Bir	103	280.92		----		.000	.107
	Yılda Bir	65	201.49		----			.000

				Hiç	Ayda Bir	Üç Ayda Bir	Yılda Bir
	Hiç	76	138.57	----	.000	.000	.001
Toplam	Ayda Bir	168	199.74		----	.000	.924
	Üç Ayda Bir	103	271.00	.000		----	.000
	Yılda Bir	65	201.17				----

Tablo 14 incelendiğinde sosyal etkinliklere katılma sıklığı değişkeninin sosyal kulüplerin işlevleri üzerindeki etkisinde; sosyal, eğitsel, ekonomik boyutunda [$X^2(3) = 39.574$; $p = 0.000$; $p < 0.05$] anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu farklılık “üç ayda bir” seçeneğini işaretleyenlerin lehine olup sonrasında “ayda bir” seçeneğini işaretleyenler gelmektedir. Bu boyutta “hiç” seçeneğini işaretleyen öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplar ile diğer tüm seçenekleri işaretleyen öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar arasında anlamlı farklılıklar vardır. Ayrıca “üç ayda bir” seçeneğini işaretleyen öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar ile “ayda bir” ve “yılda bir” seçeneğini işaretleyen öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir. Bireysel ve disiplinsel boyutunda [$X^2(3) = 56.045$; $p = 0.000$; $p < 0.05$] “üç ayda bir” seçeneğini işaretleyen öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Burada da “üç ayda bir” seçeneğini işaretleyen öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar ile “ayda bir” ve “yılda bir” seçeneğini işaretleyen öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir. “Hiç” seçeneğini işaretleyen öğretmenlerin cevapları ile de “üç ayda bir” seçeneğini işaretleyen öğretmenlerin cevapları farklılaşmaktadır. Toplam puanda ise [$X^2(3) = 55.634$; $p = 0.000$; $p < 0.05$] “üç ayda bir” seçeneğini işaretleyen öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu boyutta “hiç” seçeneğini işaretleyen öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplar ile diğer tüm seçenekleri işaretleyen öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar arasında anlamlı farklılıklar vardır. Ayrıca “üç ayda bir” seçeneğini işaretleyen öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar ile “ayda bir” ve “yılda bir” seçeneğini işaretleyen öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir.

Sosyal Kulüplerin İşlevleri Üzerindeki Öğretmen Görüşlerinin Sosyal İçerikli Bir Projede Yer Alma Değişkenine Göre Analizi

Öğretmenlerin sosyal içerikli bir projede yer alma durumunun sosyal kulüplerin işlevlerine etkisini bulmak için Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Tablo 15. *Sosyal Kulüplerin İşlevleri Üzerindeki Öğretmen Görüşlerinin Sosyal İçerikli Bir Projede Yer Alma Değişkenine Göre Analizi*

Değişken	Grup	N	Sıra ort.	Sıra top.	U	p
SEE boyut	Evet	221	240.00	53039.50	13702.50	0.000
	Hayır	191	167.74	32038.50		
BD boyut	Evet	221	191.69	42364.00	17833.00	0.007
	Hayır	191	223.63	42714.00		
Toplam	Evet	221	229.49	50717.50	16024.50	0.000
	Hayır	191	179.90	34360.50		

Tablo 15 incelendiğinde, sosyal içerikli bir projede yer alma değişkeninin sosyal kulüplerin işlevlerine etkisinde sosyal, eğitsel ve ekonomik boyutunda $U=13702,50$, $p= 0.000$ verileri ile herhangi bir projede yer alan öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bireysel ve disiplinsel boyutunda bakıldığında ise $U= 17833$, $p=0.007$ verileri ile herhangi bir projede yer almayan öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Toplam puanda ise $U= 16024,50$, $p= 0,000$ verileri ile yine herhangi bir projede yer alan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmada öğretmenler sosyal kulüplerin işlevlerine yönelik olarak sosyal, eğitsel, ekonomik boyutunda, bireysel ve disiplinsel boyut puanında ve toplam puanda orta düzeyde olumlu görüş bildirmişlerdir.

İncelenen ve irdelenen değişkenlerden cinsiyet, branş, kıdem, fakülte türü, sosyal etkinliklere katılma sıklığı ve sosyal içerikli bir projede yer alma durumuna göre anlamlı farklılıklar ortaya çıkmışken, öğrenim durumuna göre herhangi bir anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Sosyal kulüplerin işlevleri üzerindeki öğretmen görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre analiz sonuçlarına bakıldığında; sosyal, eğitsel, ekonomik boyut puanında ve toplam puanında anlamlı farklılığın olduğu, bireysel ve disiplinsel boyutta ise anlamlı farklılığın olmadığı saptanmıştır. Oysa benzer çalışmalarda cinsiyet değişkenine yönelik anlamlı farklılıklar bulunamamıştır (Timurlenk 1998; Kırdar 2002; Yiğit 2008; Kılıçarslan 2009). Yürütülen araştırmada erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha olumlu görüşe sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Sosyal kulüplerin işlevleri üzerindeki öğretmen görüşlerinin branş değişkenine göre analiz sonuçlarına bakıldığında sosyal, eğitsel, ekonomik boyut puanında, bireysel ve disiplinsel boyut puanında ve toplam puanda anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır. Sosyal, eğitsel ve ekonomik boyut puanında sayısal ders öğretmenlerinin, bireysel ve disiplinsel boyut puanında sınıf öğretmenlerinin ve toplam puan bazında yine sayısal ders öğretmenlerinin diğer ders öğretmenlerine göre daha olumlu görüşe sahip oldukları sonucuna varılmıştır. Sosyal, eğitsel ve ekonomik boyut puanı ve toplam puanda sayısal ders öğretmenlerinin daha olumlu görüşe sahip olmalarında; sayısal ders öğretmenlerinin ortaokul seviyesinde ders anlatmaları ve öğrencilerin yaş grubunun ilkökula göre daha yüksek olması ile sosyal kulüplerin uygulanabilirliğinin daha kolay ve anlamlı olacağından sayısal ders öğretmenlerinin olumlu görüş belirtilmiş olabileceği düşünülmektedir. Bireysel ve disiplinsel boyut puanında sınıf öğretmenlerinin daha yüksek puan almasının nedeni olarak, branş öğretmenlerinin ortaokulda farklı sınıflara girmelerinden dolayı öğrencilerin bireysel özelliklerini çok fazla bilmemeleri bunun yanında ilkökulda sınıf öğretmenlerinin aynı sınıfla dört yıl boyunca ilgilenmeleri hem öğrencileri bireysel açıdan daha iyi tanımaları hem de daha iyi disiplinize etmeleri düşünülebilir. Yiğit (2008), Ortaöğretim kurumlarında uygulanan

öğrenci kulüplerinin değerlendirilmesi isimli çalışmasında, Kılıçarslan (2009), öğretmenlerin kulüp çalışmalarına ilişkin tutumları çalışmasında ve Timurlenk (1998) İlköğretim Okullarında eğitsel kol etkinliklerinin yönetimi çalışmasında branş değişkenine göre anlamlı farklılığa rastlamamışlardır. Bu çalışmaların branş değişkenine yönelik bulguları, bu araştırmayla örtüşmemektedir.

Sosyal kulüplerin işlevleri üzerindeki öğretmen görüşlerinin kıdem değişkenine göre analiz sonuçlarına bakıldığında, sosyal, eğitsel ve ekonomik boyut puanlarında, bireysel ve disiplinsel boyut puanlarında ve toplam puanda 1-5 yıl kıdem aralığında olan öğretmenlerin almış oldukları puanlar diğer kıdem aralığındaki öğretmenlerin almış oldukları puanlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Yani 1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenler sosyal kulüplerin işlevlerine yönelik olarak daha olumlu görüşe sahiptir. Kıdemi az olan ve muhtemelen genç olabilecek öğretmenler, sosyal kulüp çalışmalarının gerçekleştirilebileceği yönünde daha umutlu iken yaş ilerledikçe bu umut düzeyinde azalma olduğu düşünülebilir. Kırdar (2002) da çalışmasında bu araştırmayla paralel sonuçlara ulaşmışken; Timurlenk (1998) ve Yiğit (2008) ise sosyal kulüpler ile ilgili çalışmalarında kıdem değişkenine göre anlamlı bir farkın olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Öğrenim durumu değişkeninin sosyal kulüplerin işlevlerine etkisi incelendiğinde; sosyal, eğitsel ve ekonomik boyut puanlarında herhangi bir anlamlı farklılık ortaya çıkmamıştır. Buna karşın Kırdar (2002), öğrenim durumu arttıkça öğretmenlerin görüşleri de olumluya yöndiklerini ve sosyal kulüplerin işlevlerinin yerine getirilebileceğine yönelik daha olumlu düşüncelere sahip olduklarını belirtmiştir ve bu araştırmaya göre farklı sonuçlara ulaşmıştır.

Öğretmenler, mezun oldukları fakülte türünün sosyal kulüplerin işlevlerin etkisine göre de anlamlı farklılıklar göstermektedir. Eğitim fakültesinden mezun olan öğretmenler, sosyal, eğitsel ve ekonomik boyut puanlarında, bireysel ve disiplinsel boyut puanlarında ve toplam puanda diğer seçeneğini işaretleyen öğretmenlerden oldukça yüksek puan almışlardır. Yani eğitim fakültesinden mezun olanlar sosyal kulüplerin işlevleri hakkında daha olumlu görüşe sahiptirler. Burada eğitim fakültesi mezunları lehine anlamlı farkın ortaya çıkmasında; eğitim fakültelerinde diğer fakültelere göre öğretmenlik alan bilgisine, eğitim etkinliklerine yönelik öğretimin yapıldığı ve “toplum hizmeti uygulamaları” adı altında derslerin olması - ki bu dersler Yüksek Öğrenim Kurumu tarafından Eğitim Fakültelerinin programlarında yapılan değişiklikler çerçevesinde 2006-2007 öğretim yılından itibaren okutulmaya başlanmıştır (Kuzucu ve Kamer 2009:3) - gibi sebeplerin olabileceği düşünülmektedir.

Sosyal etkinliklere katılma sıklığının sosyal kulüplerin işlevlerine etkisine göre üniversite eğitimleri sırasında sosyal etkinliklere “üç ayda bir” katılım gösterdiğini belirten öğretmenler lehine anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır. Bu gruba dahil olan öğretmenlerin sosyal, eğitsel ve ekonomik boyut puanlarında, bireysel ve disiplinsel boyut puanlarında ve toplam puanda daha yüksek puanlar

olarak sosyal kulüplerin işlevleri hakkında daha olumlu görüşe sahip oldukları belirlenmiştir. Üniversite eğitimi boyunca hiçbir sosyal etkinliğe katılmayan öğretmenlerin birinci ve ikinci boyut puanları ile toplam puanda en düşük puanı olarak sosyal kulüplerin işlevlerine yönelik en az olumlu görüşe sahip olmaları da dikkat çeken bir diğer sonuçtur. Sosyal etkinliklere katılmayan öğretmenlerin en az olumlu görüşe sahip olmalarının nedeni olarak; bu etkinliklerin bireyin kendini tanıması, kendini daha iyi ifade etmesi, iletişim ve empati becerilerinin gelişmesi ile sorun çözme yeteneğinin gelişimi noktasında farkındalıklarının düşük seviyede olabileceği düşünülebilir.

Öğretmenler, herhangi bir projede yer alma durumlarının sosyal kulüplerin işlevlerine etkisinde de anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Bu farklılık sosyal, eğitsel ve ekonomik boyut puanlarında ve toplam puanda herhangi bir projede yer alan öğretmenler lehine iken, bireysel ve disiplinsel boyut puanlarında herhangi bir projede yer almayan öğretmenler lehinedir. Sosyal, eğitsel ve ekonomik boyut puanlarında ve toplam puanda sosyal içerikli bir projede yer alan öğretmenlerin daha olumlu görüş bildirmelerinde; bu projelerde yer almanın bireyi sosyalleştirmesi, farklı olaylarla karşılaşarak farklı problemlere çözüm araması ve bu projelerin ekonomik yönden hayata geçirilme olasılığının olması neden olarak düşünülebilir.

ÖNERİLER

(i) Sosyal kulüplerin işlevlerini yerine getirmesi adına, sosyal kulüplerin ders dışı etkinlik olarak değil, ders programı kapsamına alınması, (ii) sosyal kulüpler alanında materyaller, öğretmen ve öğrenci kılavuz kitapları hazırlanması, (iii) öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin okul yaşantılarında, meslek hayatlarında ve günlük yaşamlarında sosyal içerikli projelerde yer almaları sağlanması, (iv) yürütülen bu araştırma farklı araştırma teknikleri (görüşme, anket, vb.) kullanılarak yapılabileceği, (v) sosyal kulüplerin işleyişinde velilerin de işe koşulması adına öğrenci ve velilerin görüşüne dayanan bir araştırma da yapılabileceği konusunda önerilerde bulunulabilir.

KAYNAKLAR

- Akkök, F. (2003). *İlköğretimde sosyal becerilerin geliştirilmesi öğretmen el kitabı*. İstanbul: Özgür Yayınları.
- Arslandaş, Ö. (1989). *İlkokullarda eğitici kol çalışmalarında karşılaşılan sorunlar*. Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.
- Binbaşıoğlu, C. (2000). *Okulda ders dışı etkinlikler*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Basımevi.
- Bradley, D. (2004). *The role of extracurricular activities at saint thomas acquiras catholic secondary school*. Canada. Master Thesis.
- Büyükkaragöz, S. S. (1985). *Temel eğitim II. kademe, bağımsız ortaokul ve Ortaöğretim kurumlarında, sınıf öğretmenliği ile ders dışı eğitici çalışmaların değerlendirilmesi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem A Yayınları. 14. Basım.
- Çınar, İ. (2012). *Öğrenci kulüpleri ve demokrasi kültürü*. Ankara: Ütopya Yayıncılık.

- Demir, M.S. (1972). *İlkokullarda eğitsel öğrenci kolları*. Ankara: Nam Matbaacılık.
- Demirel, Ö. ve Kaya, Z. (2008). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Pegem A Yayınları. 3.Basım.
- Eroğlu, E. (2008). *İlköğretim okullarında sosyal kulüp çalışmalarında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- Fidan, N. (1996). *Okulda öğrenme ve öğretme*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Gökçer, N. ve Zincirli, M. (2011). Kulüp çalışmalarının gerçekleşme düzeylerine ilişkin danışman öğretmen ve kulüp temsilcisi öğrencilerin algıları. *E-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences*, 6 (2), 1836-1851.
- Güleryüz, H. (1988). *Eğitici çalışmalar- öğretmen dünyası*. Ankara.
- Gündüz, H. (1997). *Eğitici kol çalışmalarının etkililiği ile ilgili öğretmen ve yönetici görüşleri*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.
- Karaköy, F. (1995). *İlköğretim okullarında eğitsel kol çalışmaları*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 23. Baskı.
- Kılıçarslan, T. (2009). *Öğretmenlerin eğitici kulüp çalışmalarına ilişkin tutumları*. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Kırdar, A. (2002). *İlköğretim okulları I. kademe eğitici kol çalışmalarının yeterlik düzeyi*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Koçinalı, A. (2008). *Kocaeli ili Gebze ilçesindeki endüstri meslek liselerinde öğrenim gören öğrencilerin eğitsel kulüplere bakışı*. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Kuzucu, K. ve Kamer, S.T. (2009). *Topluma hizmet uygulamaları*. Ankara: Pegem A Yayınları. 1. Baskı.
- Küçükahmet, L. (2009). *Program geliştirme ve öğretim*. Ankara: Nobel Yayınları, 24. Basım.
- McConel, T.r. (1959). *General nature of development educational psychology*. Englewood Cliffs Prentice-Hall, Inc.
- Resmî Gazete, (2005). *Millî Eğitim Bakanlığı ilk ve orta öğretim kurumları sosyal etkinlikler yönetmeliği*, 25699.
- Schorling, R.ve Wingo, G. M.,Çev: Pars, V. B. (1957). *İlkokullarda genel öğretim metodu ve uygulama*. İstanbul: Maarif Basımevi.
- Senemoğlu, N. (1998). *Gelişim öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya*. Ankara: Özen Matbaası.
- Şişman, M. (2006). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Pegem A Yayıncılık, 1.Baskı.
- Timurlenk, M.(1998). *İlköğretim okullarında eğitsel kol etkinliklerinin yönetimi- Kars örneği*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Töremen, F. (2010). *Eğitim bilimine giriş*. İstanbul: İdeal Kültür Yayıncılık 1. Basım.
- Ulucan, M., Yaprak, K.Ü. ve Kırmık, D. (2010). Öğrencilerin kulüp çalışmalarına yönelik tutumları. *9.Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*, 20-22 Mayıs 2008, ss 574-582. Elazığ, Türkiye.
- Yiğit, N. (2008). *Ortaöğretim kurumlarında uygulanan öğrenci kulüplerinin değerlendirilmesi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

SUMMARY

Curriculum is the all activities which contain instructing - learning processes except for instruction programme. The main ones are these activities, social club activities, celebrating special occasions, private courses, tour- observation examinations. These are mainly extracurricular activities.

Social club activities that are of extracurricular activities, are implemented in primary and secondary schools. However, some problems like other education activities are experienced while implementing social clubs. Some investigations have been done to prove and solve for those problems, but any researches haven't been encountered about evaluation of social clubs implemented in primary and secondary schools according to opinions of teachers.

This study presents teachers' opinions directed to the questions "Do social club activities implemented in primary and secondary schools reach their aims on students?" in Van centre town. In this purpose; Do social, educative and financial (SEF) functions of social club activities reach their aims?, Do individual and disciplinal (ID) functions of social club activities reach their aims?" answers of questions have been discovered.

This study have been prepared eligibly to scanning model as the study have aimed to evaluate social clubs implemented in primary and secondary schools according to opinions of teachers.

The teachers, who work in Van city centre primary and secondary schools in II. Term of 2012-2013 academic year, have formed target population of the study. Sample of the study has been 412 teachers working at selected randomly schools that have socio-financial and environmental differences.

"Determining the Function of Social Clubs Scale" prepared by researcher has been used as data collection tool and research datum have been analysed via tests.

As data haven't shown normal distribution for T-test, a Non-parametric test Mann Whitney U test has been used for analysis of datum. Also normal distribution hasn't been obtained for one way analysis of variance Anova, a Non-parametric test, Kruskal Wallis test has been used.

As a result of analysis, significant differences have been found according to variables from the opinions of teachers towards the functions of social clubs; gender, field of study, seniority, type of faculty, frequency of attendance to social activities and being member of a social project, but any significant difference hasn't been found according to educational background.

While examining result of analysis on the opinions of teachers about functions of social clubs according to gender variable; it has been found that significant difference has been found in the scores of social, educative, financial dimensions, individual and disciplinal dimensions scores, and total score of the scale. In the research, it has been found that male teachers have more positive opinions compared to female teachers.

While examining result of analysis on the opinions of teachers about functions of social clubs according to field of study variable; it has been found that significant difference has been found in the scores of social, educative, financial dimensions, individual and disciplinal dimensions scores, and total score of the scale. It has been found that

quantitative lesson teachers have more positive opinions in social, educative and financial dimensions score, classroom teachers have more positive opinions in individual and disciplinal dimensions score, and also quantitative lesson teachers have more positive opinions in total score while compared other lesson teachers.

While examining result of analysis on the opinions of teachers about functions of social clubs according to seniority variable; teachers, who have 1-5 years seniority, have higher score in social, educative, financial dimensions, individual and disciplinal dimensions scores, and total score compared to the scores of other teachers who have different seniority level. In other words, teachers, who have 1-5 years seniority, have more positive opinions towards the functions of social clubs. Teachers, who have lower seniority and are probably young teachers, are more hopeful about implementing social club facilities and it can be thought that the level of hope decreases when teachers become older.

While examining result of analysis on the opinions of teachers about functions of social clubs according to educational background variable; any significant difference hasn't been found on social, educative and financial dimensions scores.

Teachers having graduated from education faculty have taken higher score on social, educative and financial dimensions, individual and disciplinal dimensions and total score that the teachers who have marked other choices. In other words, education faculty graduates have more positive opinions towards the functions of social clubs. There are some reasons that in support of education faculty graduates have significant difference; it can be thought some reasons like as education faculties have teaching field education, instruction facilities and there are some lessons under "community service practices" title.

While examining the effect of frequency of attending to social activities to the functions of social clubs, significant difference has been found in support of teachers who have stated to attend social activities "once a quarter" during their university education. It has been found that teachers in this group have more positive opinions towards the functions of social clubs than the other three score groups. The salient result is that teachers, who haven't attended any social activities, have taken the lowest score on other three score types and had the lowest positive opinions towards the functions of social clubs.

Teachers have determined significant difference the effect of attending to any project to the functions of social clubs. This difference is support of teachers who have attended social, educative, financial dimensions scores and attending to a project on behalf of total score but it is support of teachers who haven't attended any project on behalf of individual and disciplinal dimensions scores.

Suggestions can be done (i) on behalf of conducting functions of social clubs, taking social clubs into syllabus not a extracurriculum, (ii) preparing materials, teacher and student guideline books in social club field, (iii) enabling students, teachers, and school administrators to participating in social projects in school facilities and daily life, (iv) a research based on opinions of students and parents on behalf of taking parents into the functions of social club.